

Somalia/Etiopia: Søknad om somalisk pass i Nordvest-Somalia (Somaliland)

- Kan personer i Nordvest-Somalia (Somaliland) søke om somalisk pass?
- Er det mulig å søke om somalisk pass i Somaliland?
- Fremgår søknadsstedet i passet?

Innledning

Denne responsen omhandler søknad om somalisk pass for personer i Nordvest-Somalia (Somaliland). Nordvest-Somalia referer her til regionene Awdal, Woqooyi Galbeed, Togdheer, Sanaag og Sool. Den selverklærte staten Somaliland anser disse områdene som sitt territorium. Selv om ingen stater har anerkjent landets uavhengighet, fungerer Somaliland som en selvstendig stat med eget territorium, befolkning, lovverk og institusjoner (Landinfo 2020b).¹ Somaliske myndigheter ser for seg Somaliland som en føderal delstat, men det er uklart hvor grensen mellom Somaliland og nabolandstaten Puntland skal gå. Puntland anser deler av Somaliland som sitt territorium.

Responsen bygger i stor grad på informasjon fra kilde A, som har innhentet informasjon fra både somaliske og somalilandske myndigheter, samt lokale ressurspersoner. Kildene er anonymiserte av hensyn til deres arbeidssituasjon.

Somaliland utsteder egne pass, men personer fra Somaliland kan også søke om somalisk pass

Somaliland utsteder sine egne pass, men ikke til somaliere generelt. Som det fremgår i artikkel 2 i Somalilands statsborgerskapslov (2002), anses kun personer som var bosatt i Somaliland, og deres etterkommere på farssiden, før 26. juni

¹ I denne responsen brukes Somaliland både som betegnelse på staten Somaliland og som geografisk referanse til denne delen av Somalia, uten at dette må tolkes politisk.

1960,² som borgere. Somalilandsk statsborgerskap er altså geografisk avgrenset, og ikke etnisk.

Da ingen land i verden har anerkjent Somaliland som egen stat (Felter 2018), og somalilandske pass kun kan brukes ved innreise til enkelte land,³ skaffer somalilandske borgere seg gjerne somalisk pass ved behov. Somaliske myndigheter anser alle etniske somaliere som potensielle borgere, uavhengig av om de er fra Somalia eller ikke.⁴ Både Somalia (i hvert fall i praksis)⁵ og Somaliland (Somalilands statsborgerskapslov av 2002, artikkel 2) tillater dobbelt statsborgerskap.

Det er mulig å søke om somalisk pass flere steder i Somaliland

Det er mulig å søke om somalisk pass flere steder i Somaliland. Disse søknadsstedene omtales ikke som ordinære passkontorer, men som «reisebyråer». Ifølge somalilandske myndigheter (som gjengitt av kilde A, e-post av 22. september 2021) må dette forstås på bakgrunn av at de ikke aksepterer tilstedeværelsen av føderale myndighetsinstusjoner i Somaliland, samtidig som de ønsker å gi befolkningen tilgang til et reisedokument som faktisk kan benyttes.

Somaliske myndigheter (som gjengitt av kilde A, e-post av 22. september 2021) viser til at det finnes steder som tar imot søknader om somalisk pass i Hargeisa, Burao (Burco), Badhan, Buhodle og Balanbale. Det er uklart hvorvidt denne listen er uttømmende. Somaliske myndigheter har tidligere også vist til et søknadssted i Boorama (som gjengitt i Landinfo 2020a, s. 23).

² 26. juni 1960 var dagen da Somaliland ble fri fra britisk herredømme, som var fem dager før området ble forent med Somalia.

³ De somalilandske passene anerkjennes kun for innreise til et fåtall stater, blant andre Djibouti, Etiopia, Kenya, Sør-Afrika, Tyrkia (Somaliland Standard 2019), De forente arabiske emirater (Horn Diplomat 2018a) og Taiwan (Somali Dispatch 2020). I Europa anerkjenner Storbritannia somalilandske pass ved innreise for personer som har britisk oppholdstillatelse, og som i tillegg kan fremlegge et britisk oppholdskort (Horn Diplomat 2018b).

⁴ Dette bekreftes av en lang rekke kilder som Landinfo har møtt opp gjennom årene, inkludert representanter for somaliske myndigheter og andre lands diplomater (se for eksempel Landinfo 2019, s. 2).

⁵ Artikkel 10 i Somalias statsborgerskapslov (1962) forbyr dobbelt statsborgerskap. Denne bestemmelsen er imidlertid tilsidesatt av artikkel 8 i Somalias provisoriske grunnlov av 2012. At dobbelt statsborgerskap aksepteres i praksis, underbygges av at mange av Somalias statsledere i nyere tid også har vært borgere av andre land. Hassan Ali Khaire, tidligere statsminister, er for eksempel også norsk statsborger (Sætran 2017), mens nåværende statsminister, Mohamed Hussein Roble, også er svensk (NTB 2020).

Antallet søkere er betydelig, og inkluderer også personer fra Etiopia

Somaliske myndigheter (som gjengitt av kilde A, e-post av 22. september 2021) viser til at et betydelig antall personer søker om somalisk pass ved søknadssteder i Somaliland.

En lokal ressursperson i Somaliland (som gjengitt av kilde A, e-post av 19. mai 2021) viser til at også mange etniske somaliere fra Etiopia søker om somalisk pass i Somaliland. Kilden forklarer dette med å vise til at det kan være svært tidkrevende for etniske somaliere i Etiopia å skaffe seg etiopisk pass, og at mange av dem derfor søker om somalisk pass i Somaliland.⁶

Søknadsprosessen

Alle søknader om somaliske pass oversendes til Somalias direktorat for innvandring og statsborgerskap (Immigration & Naturalization Directorate – IND) sitt hovedkontor i Mogadishu for kontroll, godkjenning og utstedelse (møte med IND, Mogadishu februar 2019). Søknadsstedene har ansvar for å registrere og kvalitetssikre søkerens opplysninger og eventuelle underlagsdokumenter, men har ikke vedtaksmyndighet. Etter positivt vedtak hos IND, sendes passet til søknadsstedet, som overleverer det til søkeren.

IND har tidligere opplyst at søknadsprosessen ved alle søknadssteder i Somalia skal være nokså lik, fordi søknadene tas imot av IND-ansatte som følger skriftlige retningslinjer fra IND (møte med IND, Kismayo februar 2019). Det er imidlertid uklart i hvilken grad de ansatte ved «reisebyråene» i Somaliland er tilknyttet IND. En lokal ressursperson i Somaliland (som gjengitt av kilde A, e-post av 19. mai 2021) viste i denne sammenheng til at gebyret for å søke om somalisk pass i Somaliland er betydelig høyere enn ved søknadssteder utenfor Somaliland fordi «reisebyråene» motiveres av honorarer. Det er uklart hvorvidt dette medfører at søknadsprosessen i Somaliland avviker fra prosessen ved andre søknadssteder.

Det fremgår ikke i somaliske pass at innehaveren har søkt i Somaliland

Søknadsstedet skal normalt fremgå som utstedelsessted («place of issue») i somaliske pass (møte med IND, Mogadishu februar 2019). En person som eksempelvis har fått utstedt pass etter søknad i Kismayo, skal altså normalt få Kismayo som utstedelsessted i passet sitt. Ifølge den lokale ressurspersonen i Somaliland (som gjengitt av kilde A, e-post av 19. mai 2021) er imidlertid ikke dette tilfellet ved søknad om somalisk pass i Somaliland. Her vil Mogadishu stå

⁶ Kilden viste samtidig til at en del personer fra Somaliland skaffer seg djiboutisk og/eller etiopisk pass, i tillegg til somalilandsk og/eller somalisk. I denne sammenheng kan det være på sin plass å bemerke at flere av klanene som er hjemmehørende i Somaliland, også er hjemmehørende i Djibouti og/eller Etiopia (se kart på side 27 og 28 i SEM 2017).

som utgiversted. Dette bekreftes både av somaliske og somalilandske myndigheter (som gjengitt av kilde A, e-post av 22. september 2021).

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunnet er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

Felter, C. (2018, 1. februar). *Somaliland: The Horn of Africa's breakaway state*. Washington D.C.: Council on Foreign Relations. Tilgjengelig fra <https://www.cfr.org/backgrounders/somaliland-horn-africas-breakaway-state> [lastet ned 27. september 2021]

Horn Diplomat (2018a, 20. april). UAE starts accepting Somaliland passport: The first person travels today. *Horn Diplomat*. Tilgjengelig fra <https://www.horndiplomat.com/2018/04/20/uae-granted-an-entry-visa-to-the-somaliland-passport/> [lastet ned 23. september 2021]

Horn Diplomat (2018b, 4. september). Somaliland passport officially attracted and gained the recognition of the United Kingdom's Home Office. *Horn Diplomat*. Tilgjengelig fra <https://www.horndiplomat.com/2018/09/04/somaliland-passport-officially-attracted-and-gained-the-recognition-of-the-united-kingdom-home-office/> [lastet ned 23. september 2021]

Landinfo (2019, 21. oktober). *Somalia: Søknad om pass ved Somalias ambassade i Berlin*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2019/10/Somalia-respons-S%C3%B8knad-om-pass-ved-Somalias-ambassade-i-Berlin-21102019.pdf> [lastet ned 22. september 2021]

Landinfo (2020a, 6. mars). *Somalia: Identitetsdokumenter, sivilregistrering og offentlig forvaltning*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2020/03/Somalia-temanotat-Identitetsdokumenter-sivilregistrering-og-offentlig-forvaltning-06032020.pdf> [lastet ned 22. september 2021]

- Landinfo (2020b, 7. april). *Somalia: Sikkerhetssituasjonen i Nordvest-Somalia (Somaliland)*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2020/04/Respons-om-Sikkerhetssituasjonen-i-Nordvest-Somalia-Somaliland-07042020-endelig-versjon-1.pdf> [lastet ned 22. september 2021]
- NTB (2020, 18. september). Svensk statsborger blir Somalias nye statsminister. *Dagsavisen*. Tilgjengelig fra <https://www.dagsavisen.no/nyheter/verden/2020/09/18/svensk-statsborger-blir-somalias-nye-statsminister/> [lastet ned 22. september 2021]
- SEM, dvs. Statssekretariat für Migration (2017, 31. mai). *Focus Somalia: Clans und Minderheiten*. Bern: SEM. Tilgjengelig fra <https://www.sem.admin.ch/dam/data/sem/internationales/herkunftslander/afrika/som/SOM-clans-d.pdf> [lastet ned 22. september 2021]
- [Somalias provisoriske grunnlov] (2012, 1. august). *The Federal Republic of Somalia – Provisional Constitution*. Tilgjengelig fra <http://hrlibrary.umn.edu/research/Somalia-Constitution2012.pdf> [lastet ned 22. september 2021]
- [Somalias statsborgerskapslov] (1962, 22. desember). *Law no. 28 of 22 December 1962 on Somali citizenship*. Tilgjengelig fra <http://citizenshiprightsafrika.org/wp-content/uploads/1962/12/Somalia-Citizenship-Law-1962-full.pdf> [lastet ned 22. september 2021]
- Somali Dispatch (2020, 25. august). Taiwan issuing visas to citizens with Somaliland passport. *Somali Dispatch*. Tilgjengelig fra <https://www.somalidispach.com/latest-news/taiwan-issuing-visas-to-citizens-with-somaliland-passport/> [lastet ned 23. september 2021]
- [Somalilands statsborgerskapslov] (2002). *Somaliland citizenship law no. 22 of 2002*. Tilgjengelig fra http://citizenshiprightsafrika.org/wp-content/uploads/2016/02/Somaliland_Citizenship_Law_22-02_2002.pdf [lastet ned 22. september 2021]
- Somaliland Standard (2019, 20. juni). Turkey accepts Somaliland passports. *Somaliland Standard*. Tilgjengelig fra <https://somalilandstandard.com/breaking-news-turkey-accepts-somaliland-passport/> [lastet ned 23. september 2021]
- Sætran, F. (2017, 23. februar). Nordmann ny statsminister i Somalia. *Aftenposten*. Tilgjengelig fra <https://www.aftenposten.no/verden/i/nyKn/nordmann-ny-statsminister-i-somalia> [lastet ned 22. september 2021]

Muntlige kilder

IND. Møter med Landinfo i Mogadishu 11. februar 2019 og Kismayo 13. februar 2019.

Kilde A. E-poster av 19. mai 2021 og 22. september 2021.

© Landinfo 2021

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.